

Sygn. akt VII U 1311/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 stycznia 2015 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Kozłowska-Czabańska

Protokolant: protokolant sądowy Marcin Kamionowski

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 stycznia 2015 r. w W.

sprawy B. G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W.

o rentę socjalną

na skutek odwołania B. G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W.

z dnia 16 maja 2014 r., znak: (...) /SOC

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje B. G. prawo do renty socjalnej od dnia 1 kwietnia 2014 r. do dnia 15 listopada 2017 r.

UZASADNIENIE

Ubezpieczona B. G., w dniu 23 czerwca 2014r. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W. z dnia 16 maja 2014r., znak: (...) /15/SOC – którą organ rentowy odmówił jej prawa do renty socjalnej.

Wnioskodawczyni w odwołaniu podważyła ustalenia organu rentowego dotyczące jej stanu zdrowia i wskazała, że jej niepełnosprawność wystąpiła przed ukończeniem osiemnastego roku życia, jak też, że aktualnie pozostaje pod opieką lekarza psychiatry (k.2).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie, z dnia 7 lipca 2014r., wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art.477¹⁴ § 1 k.p.c..

W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podniósł, że odwołująca pobierała z ZUS rentę socjalną, która przysługiwała jej do dnia 31 marca 2014r.. W dniu 3 marca 2014r. ubezpieczona złożyła wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty socjalnej i w związku z tym w toku postępowania została skierowana na badanie do Komisji Lekarskiej ZUS, która orzeczeniem z dnia 6 maja 2014r. uznała, że ubezpieczona nie jest całkowicie niezdolna do pracy. W konsekwencji organ rentowy odmówił przyznania ubezpieczonej świadczenia w postaci renty socjalnej, albowiem nie spełniła ona dyspozycji art.4 ust.1 Ustawy z dnia 27 czerwca 2003r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2003r., Nr 135, poz. 1268) (k.3).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona B. G. na podstawie decyzji organu rentowego z dnia 26 kwietnia 2012r., znak: 15/SOC/(...) uzyskała prawo do renty socjalnej okresowo do dnia 31 marca 2014r. (k.15 ar.). W związku ze zbliżającym się terminem upływu prawa do świadczenia ubezpieczona w dniu 3 marca 2014r. złożyła wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty socjalnej (k.19 ar.). Do wniosku dołączyła dokumentację medyczną, w tym zaświadczenie o stanie zdrowia z dnia 25 lutego 2014r. oraz orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z dnia 10 kwietnia 2013r. (vide: dokumentacja lekarska w aktach ubezpieczeniowych k.67-83 dl.).

Spowodowało to zainicjowanie postępowania administracyjnego przed ZUS, w toku którego ubezpieczona została skierowana na badanie do Lekarza orzecznika ZUS, który po jego przeprowadzeniu wydał (w dniu 17 marca 2014r.) orzeczenie stwierdzające, że nie jest ona całkowicie niezdolna do pracy (vide: k.23 ar.).

Ubezpieczona w dniu 28 marca 2014r. złożyła sprzeciw od orzeczenia Lekarza orzecznika ZUS i w związku z tym sprawa została skierowana do Komisji lekarskiej ZUS, która po ponownym zbadaniu odwołującej wydała, w dniu 6 maja 2014r. orzeczenie, iż ubezpieczona nie jest całkowicie niezdolna do pracy (vide: k.27 ar.).

W oparciu o orzeczenie Komisji lekarskiej ZUS organ rentowy wydał, w dniu 16 maja 2014r., decyzję znak: (...) /15/SOC odmawiającą ubezpieczonej prawa do świadczenia w postaci renty socjalnej. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, iż ubezpieczona nie spełniła przesłanki wynikającej z przepisów Ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz Ustawy o rencie socjalnej warunkujących prawo do świadczenia, a mianowicie nie jest całkowicie niezdolna do pracy (k.29 ar.).

Od niekorzystnej decyzji organu rentowego B. G. złożyła odwołanie inicjując postępowanie sądowe, w toku którego ustalono, że u ubezpieczonej już w dniu 19 lutego 2007r. stwierdzono trudności w funkcjonowaniu w związku z nieprawidłowym rozwojem integracji sensorycznej. Wnioskodawczyni jako małoletnia (w wieku 16 lat) działała w sposób impulsywny, miała trudności w kontaktach z rówieśnikami, była izolowana, wykazywała syndrom somatopraksji (dyspraksji rozwojowej). W okresie od 30 marca 2009r. do 9 kwietnia 2009r. była hospitalizowana w (...) Centrum (...) dla dzieci i młodzieży w Z. z rozpoznaniem choroby afektywnej dwubiegunowej. Ponownie hospitalizowana w okresie od 14 kwietnia 2009r. do 20 kwietnia 2009r. z rozpoznaniem choroby afektywnej dwubiegunowej z epizodem maniakalnym (była wówczas wypisana na własne żądanie przed ukończeniem leczenia). W czerwcu 2009r. ubezpieczona została skierowana do szpitala psychiatrycznego z rozpoznaniem choroby afektywnej dwubiegunowej z tendencją do zaburzenia nastroju i epizodów maniakalnych. Ostatnio ubezpieczona była hospitalizowana w Instytucie (...) w okresie od 18 grudnia 2011r. do 14 lutego 2012r. z rozpoznaniem choroby afektywnej dwubiegunowej z obecnym zespołem maniakalnym z objawami psychotycznymi. Wnioskodawczyni nigdy nie pracowała zawodowo, a występujące stany maniakalne dezorganizują jej kontakty z otoczeniem. Ponadto ubezpieczona cierpi na zaburzenia poznawcze. Z przyczyn psychiatrycznych odwołująca jest całkowicie niezdolna do pracy okresowo do dnia 15 listopada 2017r. (vide: opinia biegłego sądowego specjalisty psychiatrii S. K. z dnia 13 listopada 2014r. k.55 oraz opinia uzupełniająca z dnia 24 grudnia 2014r. k.64).

Ustalono również, że z przyczyn neurologicznych oraz chorób wewnętrznych i hematologicznych ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy (vide: opinia biegłego sądowego specjalisty neurologa W. Z. z dnia 16 września 2014r. k.17; opinia biegłego sądowego specjalisty chorób wewnętrznych i hematologii J. H. z dnia 9 września 2014r. k.22).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumentację ubezpieczeniową oraz dokumentację medyczną zawartą w aktach sądowych oraz aktach rentowych ubezpieczonej, a także w oparciu o dowód z opinii sporządzonych przez biegłych sądowych lekarzy specjalistów. Zgromadzony materiał dowodowy w postaci dokumentów oraz jego zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy nie budziła zastrzeżeń, w związku z tym Sąd uznał dokumenty za pełnowartościowy materiał dowodowy. Sąd jako materiał kluczowy dla rozstrzygnięcia sprawy uznał opinie powołanych biegłych sądowych, albowiem dowód ten pozwolił na dokładne określenie zakresu dysfunkcji jakie występują w stanie zdrowia odwołującej. Uzyskane w ten sposób wiadomości specjalne Sąd uwzględnił w całości, ponieważ opinie biegłych wydane zostały w oparciu o obiektywne wyniki badań odwołującej, a biegli lekarze sporządzający te opinie są specjalistami w swoich dziedzinach, posiadającymi bogatą wiedzę medyczną i wieloletnie doświadczenie zawodowe.

Przy tym Sąd zważył, że wprawdzie organ rentowy w piśmie procesowym z dnia 2 stycznia 2015r. (z uwzględnieniem stanowiska Przewodniczącego Komisji Lekarskich przy (...)Oddziale ZUS z dnia 31 grudnia 2014r.) oraz na rozprawie w dniu 20 stycznia 2015r. zgłosił zastrzeżenia co do opinii biegłego psychiatry - to jednak w ocenie Sądu podniesione zarzuty nie były uzasadnione i nie dawały podstaw do powołania w sprawie innego biegłego w/w specjalności. W ocenie Sądu opinia główna i opinia uzupełniająca biegłego psychiatry dokładnie diagnozują stan zdrowia wnioskodawczyni, a zgłoszone zastrzeżenia stanowiły de facto luźną polemikę Przewodniczącego Komisji Lekarskiej ZUS (będącego lekarzem o innej specjalności medycznej niż biegły psychiatra) z wnioskami wynikającymi z opinii biegłego psychiatry. Organ rentowy również nie wykazał w sposób dostateczny dlaczego opinia główna oraz opinia uzupełniająca tego biegłego miałyby być wykonane w sposób nieprawidłowy. Dlatego zastrzeżenia zgłoszone przez organ rentowy nie zasługiwały na uwzględnienie.

W ocenie Sądu zgromadzony materiał dowodowy był wystarczający do wydania orzeczenia.

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie B. G. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 16 maja 2014r., znak: (...) /15/ SOC jest uzasadnione i podlega uwzględnieniu.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 Ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. z 2013r. poz. 982 j.t.) - renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało: 1) przed ukończeniem 18. roku życia; 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25. roku życia; 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej. (ust. 2) Osobie, która spełnia warunki określone w ust. 1, przysługuje: 1) renta socjalna stała - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała; 2) renta socjalna okresowa - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa. (ust. 3) Renta socjalna okresowa przysługuje przez okres wskazany w decyzji jednostki organizacyjnej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zwanego dalej "Zakładem".

Natomiast w myśl art. 5 Ustawy o rencie socjalnej - ustalenia całkowitej niezdolności do pracy dokonuje lekarz orzecznik Zakładu, zwany dalej "lekarzem orzecznikiem", na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2013.1440 j.t.), zwanej dalej "ustawą o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych". Przy tym Sąd zważył, że niezdolność do pracy jest kategorią ubezpieczenia społecznego łączącą się z całkowitą lub częściową utratą zdolności do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu bez rokowania jej odzyskania po przekwalifikowaniu (art. 12 ustawy o emeryturach...). Przy ocenie stopnia i trwałości tej niezdolności oraz rokowania co do jej odzyskania uwzględnia się zarówno stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, jak i możliwość wykonywania pracy dotychczasowej lub podjęcia innej oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne ubezpieczonego (art. 13 ust. 1 ustawy o emeryturach...)” (wyrok Sądu Najwyższego 28 stycznia 2004r., II UK 222/03.). Prawo do świadczenia w postaci renty socjalnej przysługuje zatem w wypadku wypełnienia przesłanek z art.4 ust. 1 Ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej – w szczególności u osoby wnioskującej musi istnieć całkowita niezdolność do pracy ustalana w trybie przepisów Ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W niniejszej sprawie jedyną kwestią sporną było ustalenie czy ubezpieczona po dniu 31 marca 2013r. (tj. po dniu ustania prawa do renty) jest nadal całkowicie niezdolna do pracy i czy niezdolność ta powstała: przed ukończeniem 18. roku życia; w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25. roku życia; w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej. Natomiast pozostałe przesłanki związane z prawem do świadczenia nie stanowiły przedmiotu sporu między stronami. Opierając się na opinii głównej oraz opinii uzupełniającej powołanego w sprawie biegłego psychiatry, Sąd zważył, że u ubezpieczonej rozpoznano występowanie choroby afektywnej dwubiegunowej z obecnym zespołem maniakałnym z objawami psychotycznymi - które to dysfunkcje powodują całkowitą niezdolność ubezpieczonej do pracy. Sąd zważył również, że wnioskodawczyni nigdy nie pracowała

zawodowo, a występujące stany maniakalne dezorganizują jej kontakty z otoczeniem. Ponadto ubezpieczona cierpi na zaburzenia poznawcze. Istotne jest również, że dysfunkcja w stanie zdrowia ubezpieczonej powstała przed ukończeniem przez nią 18 roku życia. Sąd dokonując powyższych ustaleń oparł się w całości na wiadomościach specjalnych wynikających z opinii głównej i uzupełniającej biegłego sądowego specjalisty psychiatry, którego to stanowisko nie pozostawiło żadnych wątpliwości co do dokładnej oceny stanu zdrowia ubezpieczonej. W tym stanie rzeczy Sąd uznał, że ubezpieczona z uwagi na aktualny stan zdrowia, wbrew twierdzeniom organu rentowego, po dniu 31 marca 2014r. spełnia przesłanki wynikającej z art.4 ust.1 Ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej i ma prawo do renty socjalnej.

Ustalenie terminu od jakiego Sąd uznał za zasadne przyznać ubezpieczonej prawo do świadczenia wynika z dyspozycji art.15 Ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej w zw. z art.133 ust. 1 Ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2013.1440 j.t.), w myśl których to przepisów – w razie ponownego ustalenia przez organ rentowy prawa do świadczeń lub ich wysokości, przyznane lub podwyższone świadczenia wypłaca się, poczynając od miesiąca, w którym powstało prawo do tych świadczeń lub do ich podwyższenia, jednak nie wcześniej niż: 1) od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wydano decyzję z urzędu, z zastrzeżeniem art. 107a ust. 3.

W związku z tym, że ubezpieczona po dniu 31 marca 2014r. była nadal całkowicie niezdolna do pracy prawo do świadczenia przysługuje jej od dnia 1 kwietnia 2014r.. W niniejszej sprawie Sąd wziął również pod uwagę okoliczność, iż ubezpieczona jest jeszcze osobą młodą i występuje prawdopodobieństwo, iż aktualny stan jej zdrowia ulegnie poprawie. Z tego też powodu świadczenie zostało przyznane ubezpieczonej okresowo do dnia 15 listopada 2017r., kiedy to wnioskodawczyni powinna zostać poddana ponownej ocenie co do istnienia niezdolności do pracy.

Sąd odnosząc się natomiast do zarzutów organu rentowego zgłoszonych co do opinii biegłego psychiatry stwierdza, że były one nieuzasadnione. Charakter zarzutów zgłoszonych przez organ rentowy był ogólny i niedostateczny dla dalszego kontynuowania postępowania dowodowego w sprawie. Zdaniem Sądu organ rentowy, powołując się na pismo procesowe z dnia 2 stycznia 2015r. oraz stanowisko Przewodniczącego Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 31 grudnia 2014r., przedstawił subiektywne i lakoniczne zarzuty co do opinii w/w biegłego. Sąd jest zdania, że organ rentowy nie wykazał dostatecznie, iż w świetle zgromadzonego materiału dowodowego możliwa jest inna ocena stanu zdrowia ubezpieczonej niż wynikająca z opinii biegłego psychiatry. Przy tym naczelne zarzuty co do opinii biegłego organu rentowego wywiódł opierając się na stanowisku wyrażonym przez Przewodniczącego Komisji Lekarskiej ZUS - lekarza otolaryngologa-specjalistę chorób płuc A. C., która nie jest specjalistą z zakresu psychiatrii. Dlatego w kontekście zarzutów zgłoszonych przez organ rentowy, Sąd uznał za celowe odwołanie się do stanowiska Sądu Najwyższego wyrażonego w wyroku z dnia 30 maja 2007 roku (sygn. akt IV CSK 41/07, LEX nr 346211), zgodnie z którym - okoliczność, że opinia biegłych nie ma treści odpowiadającej stronie, zwłaszcza gdy w sprawie wypowiadało się kilku kompetentnych pod względem fachowości biegłych, nie stanowi dostatecznego uzasadnienia dla przeprowadzenia dowodu z opinii dalszych biegłych. Potrzeba powołania innego biegłego powinna wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony. Zdaniem Sądu zgłoszone zarzuty miały charakter niedostateczny dla dalszego kontynuowania postępowania dowodowego, albowiem wyrażone w nich zostało ogólne niezadowolenie co do opinii biegłego psychiatry, jak też oparte one zostały na stanowisku pochodzącym od lekarza innej specjalności niż powołany w sprawie biegły psychiatra.

Z tych właśnie przyczyn Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak w pkt.1 sentencji wyroku.

WU